

Životné prostredie

revue pre teóriu a tvorbu životného prostredia

Roč. XXVIII

3/1994

Obsah

S. Hubík: Smysl environmentální etiky	117
T. Münz: Vzostup či zostup?	119
J. Šmajš: Člověk v environmentální krizi	122
M. J. Lisický: Podmienky environmentálnej zodpovednosti	125
E. Smolková: Biocentrizmus versus antropocentrizmus	128
P. Krchnák: Sme posledná generácia?	131
F. Mihina: Ekologický humanizmus a stav sveta	134
Z. Palovičová: Pojem príroda ako metodologický problém	137
J. Urbánek: Štruktúra a dynamika prostredia	139
Š. Maglocký: Projekcia fytodiverzity	142
V. Šucha: Ílové bariéry - ochrana proti šíreniu nežiadúcich látok v prostredí	144
M. Varšavová: Inžinierskogeologická charakteristika územia - významná súčasť tvorby environmentálnych limitov	147
P. Barančok: Hodnotenie územia Slovenska z hľadiska výskytu vzácnych, endemických a ohrozených druhov rastlín	151
Tribúna	
Môžeme byť spokojní?	
M. J. Lisický: Ochrana prírody v aktivitách SEKOS	157
S. Hubík, O. Chytil: Ta naše čítanka česká	158

Eko(filozofia

Problém, ktorý si toto číslo nášho časopisu predsavzalo rozdiskutovať, je pravdepodobne kľúčovým vo vzťahu k ďalšej kvalite našej kultúry a civilizácie. Kým sa začítate, skúste si aspoň pre seba vytipovať kritériá tejto kvality. Možno sa Vám pritom stane to, čo už viacerým filozofom a filozofujúcim prírodovedcom v našom storočí. Môžete s prekvapením zistiť, že mnohé z ukazovateľov, ktoré automaticky považujeme za ukazovatele kvality, v skutočnosti sú len dobre zamaskovanými ukazovateľmi kvantitatívnymi. Nielen v oblasti materiálnej životnej úrovne, ale aj pri posudzovaní takých dejov, ako je rozvoj spoločnosti, ba i jej kultúry.

Účelnosť ľudského správania sa podmieňuje jasne definovaná alebo aspoň jednoznačne pocítovaná hierarchia noriem. Naša doba priniesla do týchto konštrukcií veľa zmätku. Nie, ani v tomto nie sme výnimoční, problém museli v iných historických podmienkach riešiť aj iné spoločnosti. Niektoré úspešne, iné nie. Podvedomé presvedčenie, že problémy vyriešime tým istým spôsobom, akým vznikli, teda technologicky, je nebezpečné. Vlák (ba priam vlek), v ktorom cestujeme, nás isto niekam dovezie. Možno však s prekvapením zistíme, že nestál v stanici, kde sme chceli vystúpiť, alebo dokonca jachá iným smerom.

Mikuláš J. Lisický

Esej

J. Morongová: O význame mlčania a ticha pre ekologizáciu myšlien a konania	159
---	-----

Kontakty

M. Krauter: Ochrana prírody v Mongolsku	162
--	-----

Aktuality

M. Círanová: Asociácia priemyselnej ekológie	114
---	-----

J. Vavroušek: Diskuse o etice a právu v rámci IUCN	115
I. Liška: Skvalitnenie monitoringu dunajských vôd	163

Recenzie

J. Kamarýt: Filosofie ekologické krize	164
N. Šúriová: Environments in transition	164
J. Drdoš: Vplyv človeka na prírodné prostredie	165

Contents

S. Hubík: Importance of environmental ethics	117
T. Münz: Rise or fall?	119
J. Šmajš: Man in environmental crisis	122
M. J. Lisický: Conditions of environmental responsibility	125
E. Smolková: Biocentrism versus anthropocentrism	128
P. Krchnák: Are we the last generation?	131
F. Mihina: Ecological humanism and the state of the world	134
Z. Palovičová: The concept of nature as a methodological problem	137
J. Urbánek: Structure and dynamics of the environment	139
Š. Maglocký: Projection of phyto-diversity	142
V. Šucha: Clay barriers - protection against the spreading of undesirable materials in the environment	144
M. Varšavová: Engineering geological characteristics of the area - an important part of formation of environmental limits	147
P. Barančok: Evaluation of the territory of Slovakia from the viewpoint of occurrence of rare, endemic and endangered plant species	151
Tribune	
May we be satisfied?	
M. J. Lisický: Nature protection among the activities of SEKOS	157
S. Hubík, O. Chytil: Our Czech reader	158
Essay	
J. Morongová: About the importance of silence for ecologization of thinking and doings	159
Contacts	
M. Krauter: Nature protection in Mongolia	162
Recent news	
M. Círanová: Association of industrial ecology	114
J. Vavroušek: Discussion on ethics and law within the frame of IUCN	115
I. Liška: Improvement of the Danube water monitoring	163
Reviews	
J. Kamarýt: Philosophy of ecological crisis	164
N. Šúriová: Environments in transition	164
J. Drdoš: Human impact on natural environment	165

Eco(philo)sophy

The problem that this issue of our journal puts to the discussion is probably a key one in relation to the quality of our culture and civilization. Before you get buried in the reading, try to mark the criteria of this quality. Maybe the same thing happens that happened to many philosophers and philosophizing natural scientists in our century. You may find with a surprise that many of indices we consider automatically as indices of quality are in fact only well masked indices of quantity. Not only in the field of material standard of life, but also in evaluation of such actions as social development and its culture are.

Purposefulness of human behaviour is conditioned by a clearly defined or, at least, unambiguous hierarchy of rules. Our age has brought much disorder to these constructions. No, we are not exceptional in this matter, also other societies had to solve this problem in other historic conditions. Some of them successfully, others without success. The subconscious conviction that the problems will be solved in the same way as they arose, i.e. technologically - is dangerous. Of course the train (better a tow) we sit in, brings us somewhere. But maybe we ascertain in surprise that it did not stop at the station we wanted to get out or that it rushes in another direction.

Mikuláš J. Lisický

Asociácia priemyselnej ekológie

V Spoločenskom dome Vernost š. p. Istrochem v Bratislave sa 16. decembra 1993 konalo ustanovujúce valné zhromaždenie Asociácie priemyselnej ekológie (ASPEK). Táto nezisková, mimovládna a nezávislá organizácia združuje fyzické a právnické osoby, ktoré sa aktívne zaujímajú o zosúladenie environmentálnych a ekonomických záujmov v duchu zásad trvalo udržateľného rozvoja. Inšpiratívnym vzorom pre vznik slovenskej asociácie bol postup podnikateľov a manažérov v oblasti ochrany životného prostredia v štátoch s vyspelou trhovou ekonomikou,

ktorí r. 1991 prijali Podnikateľskú chartu pre trvalo udržateľný život (Business Charter for Sustainable Development) a z nej vyplývajúce Principles for Environmental Management (Ekologické desatoro podnikateľa).

Valné zhromaždenie zvolilo 17-členné prezídium a 3-člennú dozornú radu. Prezidentom ASPEKu sa stal RNDr. PhMr. Ladislav Kovács, riaditeľ š. p. Imuna Šarišské Michalany (obsiahlejšie informácie prinesieme v čísle 4, zameranom na ekologizáciu technológií).

M. Círanová